

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านกับนิสัยในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านกับนิสัยในการอ่านซึ่งได้จากการรายงานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ โดยที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2531 จำนวน 224 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผู้ปกครอง เป็นตัวอย่างประชากรอีกจำนวน 224 คน รวมตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 448 คน การสุ่มตัวอย่างผู้วิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ดังนี้คือ

1. สุ่มอำเภอในจังหวัดศรีสะเกษซึ่งมีจำนวน 12 อำเภอ 4 กิ่งอำเภอ สุ่มตัวอย่างอำเภอโดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) มาร้อยละ 25 โดยใช้เกณฑ์ของ ประคอง กรรมสูตร $(2525 : 8)$ ได้ตัวอย่างอำเภอ ดังนี้คือ อำเภอเมืองศรีสะเกษ อำเภอกันทรารมย์ อำเภอขามเฒ่า และกิ่งอำเภอศรีรัตนะ

2. แบ่งขนาดโรงเรียนประถมศึกษาจากอำเภอที่สุ่มได้ในข้อ 1 ตามเกณฑ์ของสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ $(2525 : 5)$ ซึ่งแบ่งไว้ 5 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ที่สุด ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก และขนาดเล็กที่สุด ได้จำนวนโรงเรียนประถมศึกษาในแต่ละขนาดของอำเภอที่สุ่มตัวอย่างไว้ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ
แยกตามขนาดของโรงเรียน จาก สถิติข้อมูลการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ 2530

โรงเรียนในอำเภอ	ขนาดโรงเรียน					รวม
	ใหญ่ที่สุด	ใหญ่	กลาง	เล็ก	เล็กที่สุด	
เมืองศรีสะเกษ	1	2	11	56	20	90
กันทรารมย์	-	1	3	50	19	73
ยางชุมน้อย	-	1	4	8	3	16
ศรีรัตนะ	-	1	4	16	6	27
รวม	1	5	22	130	48	206

3. จากตารางที่ 1 รวมโรงเรียนขนาดใหญ่ที่สุดกับขนาดใหญ่และขนาดเล็กที่สุด
กับขนาดเล็ก จะได้โรงเรียนประถมศึกษา 3 ขนาดคือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก
จากนั้นสุ่มตัวอย่างโรงเรียนในแต่ละอำเภอแยกตามขนาดของโรงเรียนมาร้อยละ 10 จะได้
จำนวนโรงเรียนดังแสดงไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นตัวอย่างประชากรแยกตามขนาดของโรงเรียน

โรงเรียนในอำเภอ	ขนาดโรงเรียน			รวม
	ใหญ่	กลาง	เล็ก	
เมืองศรีสะเกษ	1	1	8	10
กันทรารมย์	1	1	7	9
ยางชุมน้อย	1	1	1	3
ศรีรัตนะ	1	1	2	4
รวม	4	4	18	26

4. รวบรวมรายชื่อโรงเรียนประถมศึกษาจากอำเภอที่สุ่มได้ แล้วสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดาโดยการจับสลากตามจำนวนโรงเรียนในตารางที่ 2 ได้รายชื่อที่เป็นตัวอย่างประชากรจำนวน 26 โรงเรียน ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3

5. สุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนที่สุ่มได้ในข้อ 4 มา ร้อยละ 15 ได้จำนวนนักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร 224 คน

6. ผู้ปกครองที่ใช้เป็นตัวอย่างประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สุ่มได้ในข้อ 5 จำนวน 224 คน

รวมตัวอย่างประชากรทั้ง 2 ประเภทคือผู้ปกครองและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้ 448 คน ซึ่งแสดงไว้ในตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 รายชื่อโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นตัวอย่างประชากรในแต่ละอำเภอและจำนวนตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้ปกครองและนักเรียน

อำเภอ	โรงเรียน	ขนาด	จำนวน	จำนวนตัวอย่างประชากร	
		โรงเรียน	นักเรียน	นักเรียน	ผู้ปกครอง
เมืองศรีสะเกษ	อนุบาล	ใหญ่	996	26	26
	วัดพระโต	กลาง	435	25	25
	หนองโพธิ์	เล็ก	113	3	3
	หนองรัง	เล็ก	102	2	2
	กระแซง	เล็ก	198	6	6
	กุดโง้ง	เล็ก	277	7	7
	เอก	เล็ก	138	3	3
	โนนสำนึก	เล็ก	174	5	5
	มิ่งเมือง	เล็ก	128	6	6
	หนองตะมะ	เล็ก	175	12	12

อำเภอ	โรงเรียน	ขนาด โรงเรียน	จำนวน นักเรียน	จำนวนตัว นักเรียน	อย่างประชากร ผู้ปกครอง
กันทรารมย์	กันทรารมย์วิทยาคม	ใหญ่	818	15	15
	ละทาย	กลาง	374	7	7
	หนองมะแซว	เล็ก	157	4	4
	คำเนียม	เล็ก	184	3	3
	หนองหวาย	เล็ก	125	3	3
	หนองดุม	เล็ก	219	4	4
	ขามบ่อม	เล็ก	77	2	2
	กล้วย	เล็ก	249	5	5
	คล้อ	เล็ก	225	4	4
ศรีรัตนะ	ดุม	ใหญ่	866	26	26
	ศรีแก้ว	กลาง	610	11	11
	ตระกาจ	เล็ก	193	5	5
	ปุ่น	เล็ก	281	7	7
ยางชุมน้อย	ยางชุมน้อย	ใหญ่	847	19	19
	บอน	กลาง	432	10	10
	จอมวิทยา	เล็ก	112	4	4
	รวม			224	224

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง เกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการอ่าน
2. แบบสำรวจนิสัยในการอ่านของนักเรียน

ขั้นตอนในการสร้าง เครื่องมือ

1. แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง เกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการอ่าน **ดำเนินการตามลำดับดังนี้**

1.1 สัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนที่ไม่ได้เป็นตัวอย่างประชากร จำนวน 7 คน เกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมการอ่านให้แก่เด็กในปกครอง

1.2 ศึกษางานวิจัยของ สมาน พลวิฑิต และดัดแปลงแบบสำรวจกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านที่ผู้ปกครองจัดให้กับนักเรียน (2518 : ภาคผนวก 1-6)

1.3 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร วารสาร บทความและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านบทบาทของผู้ปกครองตลอดจนการปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยในการอ่าน

1.4 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการศึกษาค้นคว้ามารสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ประกอบด้วยลักษณะกลุ่มที่สัมภาษณ์ อาชีพ และความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับนักเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 3 อันดับ โดยแบ่งบทบาทของผู้ปกครองออกเป็น 4 ฐานะคือ

1. ฐานะเป็นแบบอย่างที่ดี
2. ฐานะเป็นผู้จัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม
3. ฐานะเป็นผู้ดูแลและติดตาม
4. ฐานะเป็นผู้อบรมและฝึกฝน

2. แบบสำรวจนิสัยในการอ่านของนักเรียน ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

2.1 สัมภาษณ์นักเรียนระดับประถมศึกษาที่เข้ามาใช้ห้องสมุดเป็นประจำ เพื่อสอบถามถึงพฤติกรรมในการอ่านหนังสือ

2.2 ศึกษางานวิจัยของ ขจรสุภา เหล็กเพชร (2522 : 13-32) เกี่ยวกับการสร้างแบบสำรวจนิสัยในการเรียน คลอดจนหนังสือ เอกสารบทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิสัยในการอ่าน

2.3 รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของผู้ที่มีนิสัยในการอ่านมาแยกออกเป็นด้าน ๆ กำหนดเนื้อหาให้ครอบคลุม เรื่องต่าง ๆ ดังนี้คือ การใช้เวลาว่าง วิธีการได้หนังสือมาอ่าน ลักษณะการอ่าน การมีรสนิยมในการอ่าน เจตคติต่อการอ่านและการใช้ห้องสมุด จากเนื้อหาเหล่านี้กำหนดข้อความสั้น ๆ เป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับการอ่านที่มีทั้งข้อความเชิงนิมิต (Positive) และเชิงนิเสธ (Negative) ลักษณะของแบบสำรวจเป็นแบบมาตราส่วนและประเมินค่า 3 อันดับ

3. นำแบบสัมภาษณ์และแบบสำรวจให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุม เนื้อหาและสำนวนภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสัมภาษณ์และแบบสำรวจไปทดลองใช้กับผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหนองแวง ที่ไม่ใช่วัยอย่างประชากรจำนวนกลุ่มละ 20 คน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมก่อนนำไปใช้จริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการ การประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ เพื่ออนุญาต เก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

วิธีดำเนินการสำรวจและสัมภาษณ์

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจนิสัยในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยตนเองโดยแจกแบบสำรวจนิสัยในการอ่าน อธิบายวิธีทำแก่นักเรียนให้ เข้าใจก่อนจะตอบ

แบบสำรวจโดยใช้เวลาประมาณ 30 นาที

2. ผู้วิจัยฝากจดหมายติดต่อก่อนนัดหมาย วัน เวลาสถานที่ เพื่อขอสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรไปกับนักเรียน โดยให้นักเรียนนำจดหมายไปให้ผู้ปกครองที่บ้านล่วงหน้า เพื่อให้การสัมภาษณ์เป็นไปในแนวเดียวกัน ผู้วิจัยได้อธิบายวิธีการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ให้ผู้ช่วยวิจัยทราบ และให้ผู้ช่วยวิจัยทดลองสัมภาษณ์ผู้วิจัย เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันพร้อม กับชี้แจงข้อบกพร่องอันจะเกิดจากการสัมภาษณ์จนเป็นที่เข้าใจตรงกัน แล้วมอบแบบสัมภาษณ์ ให้ไปสัมภาษณ์จนครบทุกคน ผู้วิจัยไปรับข้อมูลในการสัมภาษณ์ อีกส่วนหนึ่งผู้วิจัยได้ไปสัมภาษณ์ ด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้แบบสำรวจจนสิ้นในการอ่านและแบบสัมภาษณ์ที่มีความสมบูรณ์สำหรับใช้ ในการวิเคราะห์จำนวนทั้งสิ้น 448 ชุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

1.1 นำข้อมูลตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ปกครองมาวิเคราะห์โดยหา ความถี่ ค่าร้อยละแล้วเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

1.2 นำข้อมูลตอนที่ 2 เกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่าน มาวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละและเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย ส่วนการให้ ค่าคะแนนวิเคราะห์ได้ดังนี้

ทำเป็นประจำ ให้ 3 คะแนน

ทำเป็นบางครั้ง ให้ 2 คะแนน

ไม่เคยทำเลย ให้ 1 คะแนน

จากการกำหนดค่าคะแนนดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) ดังนี้

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum fx}{N} \quad (\text{ประกอบ กรรณสูตร } 2525 : 40)$$

$$\bar{X} = \text{มัธยัม เลขคณิต}$$

$$x = \text{ค่าคะแนนของคำตอบ}$$

$$f = \text{จำนวนตัวอย่างประชากรที่เลือกคำตอบที่มีค่าคะแนน}$$

$$\sum fx = \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด}$$

$$N = \text{จำนวนตัวอย่างประชากร}$$

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยถือตาม เกณฑ์ ดังนี้

- 2.50 - 3.00 หมายความว่า ได้ส่งเสริม เรื่องนั้นมาก
- 1.50 - 2.49 หมายความว่า ได้ส่งเสริม เรื่องนั้นปานกลาง
- 1.00 - 1.49 หมายความว่า ได้ส่งเสริม เรื่องนั้นน้อย

หาส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

S.D. = ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน

f = จำนวนความถี่

x = คะแนนของรหัส คือ 3, 2, 1

N = จำนวนคะแนนทั้งหมด

2. ข้อมูลจากแบบสำรวจเจดีย์ในการอ่านของนักเรียน

2.1 นำคำตอบจากการตอบแบบสำรวจเจดีย์ในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ศึกษาปีที่ 5 มาตรวจให้คะแนนโดยกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

ทำเป็นประจำ ให้ 3 คะแนน

ทำเป็นบางครั้ง ให้ 2 คะแนน

ไม่เคยทำเลย ให้ 1 คะแนน

การให้คะแนนข้อความ เชนิฆานให้ เป็นไปตามน้ำหนักของการปฏิบัติตามคำอธิบาย

ข้างบนนี้ ส่วนการให้คะแนนข้อความ เชนิฆานจะกลับกันคือ

ทำเป็นประจำ ให้ 1 คะแนน

ทำเป็นบางครั้ง ให้ 2 คะแนน

ไม่เคยทำเลย ให้ 3 คะแนน

2.2 คำนวณหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบมาตราส่วนประเมินค่าและหาส่วน เบี่ยงเบน

มาตรฐานแล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลผลตาม เกณฑ์ต่อไปนี้

- 2.50-3.00 หมายความว่า ปฏิบัติในเรื่องนั้นมาก
 1.50-2.49 หมายความว่า ปฏิบัติในเรื่องนั้นปานกลาง
 1.00-1.49 หมายความว่า ปฏิบัติในเรื่องนั้นน้อย

ถ้าได้ค่าเฉลี่ยมากกว่า 2.5 ขึ้นไป แสดงว่ามีนิสัยในการอ่าน ถ้าต่ำกว่า 2.5 แสดงว่ายังไม่มึนนิสัยในการอ่าน

3. หาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านกับนิสัยในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

$$r_{xy} = \frac{n\sum xy - (\sum x)(\sum y)}{\sqrt{[n\sum x^2 - (\sum x)^2][n\sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

(ประกอบ กรรมสูตร 2525 : 62)

r_{xy} = ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร x และ y

n = จำนวนข้อมูลเป็นคู่ระหว่าง x และ y

$\sum x$ = ผลรวมของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปร x

$\sum y$ = ผลรวมของข้อมูลที่วัดได้จากตัวแปร y

$\sum xy$ = ผลรวมของผลคูณระหว่างค่าของตัวแปร x และ y

$\sum x^2$ = ผลรวมกำลัง 2 ของข้อมูลจากตัวแปร x

$\sum y^2$ = ผลรวมกำลัง 2 ของข้อมูลจากตัวแปร y

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย